

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion tulo- ja menoarviosta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan valtion tulo- ja menoarviosta annettua lakia muutettavaksi siten, että valtion ottaman lyhytaikaisen velkasitoumuslainan nimellisarvon ja myyntihinnan erotus kohdennetaan lainaa koskevan sopimuksen tekovuoden asemasta lainan takaisinmaksuvuoden menoksi. Esitys liittyy val-

tion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1992. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen jälkeen ja sovellettavaksi niihin velkasitoumuslainoihin, jotka lasketaan liikkeeseen 1.1.1992 tai sen jälkeen.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Valtion tulo- ja menoarviosta annetun lain (423/88), jäljempänä budjettilaki, 3 §:n 3 momentin mukaan uusista valtionlainoista saavat tulot ja valtionvelan kuoletukset otetaan tulo- ja menoarvioon nettomääräisesti siten, että tulo- ja menoarvioon merkitään niiden erotus. Lainanottovaltuutta mitoitettaessa valtion velkasitoumuslainoihin liittyvää lainan nimellisarvon ja emissiokurssin mukaisen arvon markkamääräistä erotusta eli emissioalennusta ei ole rinnastettu korkoon vaan lainapäätömyyteen, jolloin se on sisällytetty lainavaltuuden määrään. Vastaavasti menojen kohdentamisessa varainhoitovuosille käsitellään korkoa ja emissioalennusta budjettilain 19 §:n 2 momentissa eri tavalla. Sen mukaan valtionvelan korko on sen vuoden menoa, jonka aikana se on maksettu, ja valtion ottaman lainan emissioalennus sen vuoden menoa, jonka aikana lainaa koskeva sopimus on tehty.

Valtion velkasitoumuslainoja käytetään nykyään lyhytaikaisessa kotimaisessa luotonotossa. Laina-ajaltaan ne ovat enintään 12 kuukautta, jolloin varainhoitovuoden lainanottovaltuuden puitteissa otettujen lainojen takaisin-

maksu voi ajoittua kahdelle varainhoitovuodelle. Näillä lainoilla ei ole varsinaista korkoa (ns. nollakuponkilaina), vaan lainanantajan samaa tuotto muodostuu pelkästään nimellisarvon ja ostohinnan erotuksesta. Omaksutusta budjetoitavasta ja budjettilain 19 §:n 2 momentista johtuen lainan liikkeeseenlaskun yhteydessä kirjataan velkasitoumusten nimellisarvo kokonaan valtion tuloksi ja valtion velaksi ja emissioalennus korkomenoksi. Kun laina maksetaan takaisin nimellisarvon suuruisena, emissioalennusta vastaava määrä tulee tällöin valtionvelkaan sisältyvänä kirjatuksi velan kuoletuksena jälleen valtion menoksi.

2. Ehdotettu muutos

Budjettilain 19 §:n 2 momentin säännös koskee kaikkia valtion ottamia koti- ja ulkomaisia lainoja, joiden nimellisarvo on suurempi kuin se määrä, joka niistä saadaan liikkeeseenlaskettaessa. Pitkäaikaiseen lainanottoon liittyvät hankaluudet ja valtion budjetoitintikäytännön huomioon ottaen lainanotto on käytännössä rajoitettu lyhytaikaisiin laina-ajaltaan enintään vuoden pituisiin velkasitoumuslainoihin. Nii-

den osalta nimellisarvon ja myyntihinnan erotus ei olekaan varsinaista emissioalennusta vaan rinnastetaan korkoon.

Velkasitomuslainojen käyttö valtion lainanotossa on edelleen tarpeen. Tämä lisää kuitenkin brutto- ja nettolainanottoon tarvittavaa valtuuden määrää ja toisaalta nykyisestä kirjaamistavasta johtuen laskennallisesti myös tulo- ja menopuolen loppusummia. Vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesityksessä ja hallituksen esityksessä Eduskunnalle valtioneuvoston lainanottovaltuuksista vuonna 1992 (hallituksen esitys 58/1991 vp.) onkin lähdetty siitä, että valtuuksia mitoitettaessa laina-ajaltaan enintään yhden vuoden velkasitomuslainojen nimellisarvon ja myyntihinnan erotusta pidetään korkona, joten sitä ei ole otettu huomioon lainapäomassa. Vastaavasti on tulo- ja menoarvioesityksessä valtionvelasta aiheutuvia menoja budjetoitaessa lähdetty siitä, että edellä tarkoitettuun erotukseen tarvittava määräraha kohdennetaan sille vuodelle, jonka aikana lainapäöma maksetaan takaisin. Tämä edellyttää budjettilain 19 §:n 2 momentin tarkistamista.

Edellä olevan johdosta ehdotetaan budjettilain 19 §:n 2 momentin säännöstä muutettavaksi siten, että menojen kohdentamisessa varainhoitovuosille laina-ajaltaan enintään yhden vuoden valtion velkasitomuslainan nimellisarvon ja myyntihinnan erotus katsotaan sen vuoden menoksi, jonka aikana lainapäöma maksetaan takaisin. Mainitunlaisten lainojen osalta kyseessä ei ole varsinaisesti emissioalennus, jonka vuoksi terminologiaa on tältä osin tarkistettu.

Ehdotettu muutos tarkoittaa valtion lyhytaikaisista velkasitomuslainoista aiheutuvien menojen kohdentamista varainhoitovuodelle tosiasiallisen tilanteen mukaisesti eikä sen voida katsoa olevan ristiriidassa tulo- ja menoarvion vuotuis- ja bruttoperiaatteen kanssa.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole valtion menoja lisääviä vaikutuksia. Lainanottovaltuuden budjetointikäytännön muutos ja lyhytaikaisten velkasitomuslainojen nimellisarvon ja myyntihinnan erotuksen kohdentaminen lainaa koskevan sopimuksen tekovuoden asemasta sen vuoden menoksi, jolloin laina maksetaan takaisin, merkitsee, että lyhytaikaisiin velkasitomuslainoihin liittyvistä emissioalennuksista aiheutuvat menot eivät enää tule kirjatuksi tavallaan kahteen kertaan valtion menoiksi. Varainhoitovuonna liikkeeseen laskettujen velkasitomuslainojen takaisinmaksu nimellisarvon määräisenä ajoittuu laina-ajasta riippuen samalle tai seuraavalle varainhoitovuodelle kuten nytkin. Emissioalennuksia vastaavan kirjanpidollisen erän poistaminen valtion tulo- ja menoarviosta merkitsee tulo- ja menopuolen loppusummien pienenemistä vastaavasti. Vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesityksen osalta tämä vähennys on arviolta 1,2 miljardia markkaa.

4. Voimaantulo

Ehdotettu muutos liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1992 ja on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian lain muutoksen hyväksymisen jälkeen. Sitä olisi sovellettava niihin valtion velkasitomuslainoihin, joiden liikkeeseen laskeminen tapahtuu 1.1.1992 tai sen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**valtion tulo- ja menoarviosta annetun lain 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion tulo- ja menoarviosta 13 päivänä toukokuuta 1988 annetun lain (423/88) 19 §:n 2 momentti seuraavasti:

19 §

*Tulorästit ja menorästit sekä eräiden
 menojen kohdentaminen*

Verot ja veronluonteiset tulot sekä valtion antaman lainan lyhennykset ja korot ovat sen vuoden tuloa, jonka aikana ne ovat valtiolle kertyneet. Valtion velan korko on sen vuoden menoa, jonka aikana se on maksettu, ja valtion ottaman lainan emissioalennus sen vuoden

menoa, jonka aikana lainaa koskeva sopimus on tehty. Laina-ajaltaan enintään yhden vuoden valtion velkasitoumuslainan nimellisarvon ja myyntihinnan erotus on sen vuoden menoa, jonka aikana laina on maksettu takaisin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 ja sitä sovelletaan valtion velkasitoumuslainaan, joka on laskettu liikkeeseen 1.1.1992 tai sen jälkeen.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 1991

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

Laki

valtion tulo- ja menoarviosta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion tulo- ja menoarviosta 13 päivänä toukokuuta 1988 annetun lain (423/88)
 19 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

*Tulorästit ja menorästit sekä eräiden menojen
 kohdentaminen*

Verot ja veronluonteiset tulot sekä valtion antaman lainan lyhennykset ja korot ovat sen vuoden tuloa, jonka aikana ne ovat valtiolle kertyneet. Valtion velan korko on sen vuoden menoa, jonka aikana se on maksettu, ja valtion ottaman lainan emissioalennus sen vuoden menoa, jonka aikana lainaa koskeva sopimus on tehty.

19 §

*Tulorästit ja menorästit sekä eräiden menojen
 kohdentaminen*

Verot ja veronluonteiset tulot sekä valtion antaman lainan lyhennykset ja korot ovat sen vuoden tuloa, jonka aikana ne ovat valtiolle kertyneet. Valtion velan korko on sen vuoden menoa, jonka aikana se on maksettu, ja valtion ottaman lainan emissioalennus sen vuoden menoa, jonka aikana lainaa koskeva sopimus on tehty. *Laina-ajaltaan enintään yhden vuoden valtion velkasitoumuslainan nimellisarvon ja myyntihinnan erotus on sen vuoden menoa, jonka aikana laina on maksettu takaisin.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 199 ja sitä sovelletaan valtion vel-
 kasitoumuslainsa, joka on laskettu liikkeeseen
 1.1.1992 tai sen jälkeen.*
